

**UCHWAŁA NR XXXI/289/2021
RADY MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA**

z dnia 20 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta
Ostrów Mazowiecka na lata 2022-2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.), uchwala się co następuje:

§ 1.

W celu realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii, Rada Miasta przyjmuje Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Ostrów Mazowiecka na lata 2022-2024, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Robert Krajewski

Załącznik do uchwały Nr XXXI/289/2021

Rady Miasta Ostrów Mazowiecka

z dnia 20 grudnia 2021 r.

MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA NA LATA 2022 -2024

Spis treści:

I. Wprowadzenie

II. Diagnoza problemów. Wnioski.

III. Zasoby

IV. Cele programu

V. Obszary, działania, wskaźniki oraz adresaci i realizatorzy Programu

VI. Monitoring, warunki realizacji i źródła finansowania Programu

I. WPROWADZENIE

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Ostrów Mazowiecka, zaplanowany na lata 2022 - 2024 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych, wynikających z używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych w tym papierosów i e-papierosów. Program przedstawia zadania własne Miasta, związane z przeciwdziałaniem narkomanii, wynikające z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zasady realizacji i planowane działania są dostosowane do lokalnych potrzeb i możliwości w oparciu o zasoby instytucjonalne i kadrowe Miasta Ostrów Mazowiecka. Program jest zgodny z kierunkami działań Wojewódzkiego Programu Narkomanii na lata 2021-2025 oraz z celami operacyjnymi określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 – 2025. Program jest skorelowany ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ostrów Mazowiecka w latach 2016 – 2022 oraz z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Ostrów Mazowiecka na rok 2022.

W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii określono termin narkomanii jako: „stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”. Jak podaje Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii: „uzależnienie jest przekroczeniem bardzo ulotnej i trudnej do zauważenia granicy między chęcią, która wyraża dobrowolność, a przymusem, który całkowicie zaburza kontrolę. Tę granicę przekracza się tylko raz, ale bezpowrotnie. Uzależniony, nawet gdy nie przyjmuje substancji psychoaktywnych, to do końca życia pozostaje osobą uzależnioną”. Jest to choroba, która zostaje z człowiekiem do końca życia, dlatego tak ważne są działania profilaktyczne i zapobiegawcze kierowane do dzieci i młodzieży szkolnej.

Pomimo, wynikającej ze zmiany Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, likwidacji sklepów sprzedających dopalacze, z różnorodnych danych wynika, iż ciągle są one w użyciu, a problem dotyczy także społeczności lokalnej. Używanie dopalaczy jest wyjątkowo niebezpieczne z powodu braku możliwości oceny ich działania na organizm, a co za tym idzie uniemożliwia to właściwą pomoc medyczną. Konieczna jest profilaktyka adresowana do dzieci i młodzieży (respektująca standardy jakości profilaktycznej) z włączeniem rodziców i wychowawców szkolnych, co podniesie skuteczność działań.

Program ma wymiar długofalowy, jest nie tylko przedłużeniem dotychczas realizowanych działań, kontynuuje działalność profilaktyczną oraz respektuje nowe strategie dotyczące aktualizacji zmian w obszarze ryzyka. Strategie realizacji programu są dobierane według możliwości uczestników i oszacowania, które z nich będą najbardziej skuteczne dla minimalizacji problemów.

Ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych poprzez wspieranie osób z problemami i ich rodzin, terapię, interwencję, rehabilitację, badania diagnostyczne, szkolenia, ograniczenie dostępności narkotyków i innych substancji psychoaktywnych stanowią ważny element programu, który będzie połączony z pozyskiwaniem społeczności lokalnej do założonych inicjatyw.

Należy także zauważyć, że epidemia COVID-19, która wywarła ogromny wpływ na całokształt życia społeczno-gospodarczego, oddziaływała na system pomocy osobom uzależnionym w Polsce oraz w naszym mieście. Dlatego też warto rozważyć organizowanie nowych działań, które pozwolą na kontynuację dotychczasowej oferty wsparcia z zakresu przeciwdziałania narkomanii również w czasie epidemii. Do takich nowych inicjatyw należy niewątpliwie wykorzystywanie środków przekazu elektronicznego w celu kompleksowej i skutecznej pomocy osobom uzależnionym oraz w celu szkolenia osób zajmujących się profilaktyką.

Przeprowadzona dla Miasta Ostrów Mazowiecka, w 2018 r. diagnoza dzieci i młodzieży w ramach ogólnopolskiej kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł oraz w 2021 r. Diagnoza Problemów Społecznych pozwoliły ocenić aktualną sytuację w środowisku lokalnym pod względem używania substancji psychoaktywnych i ustalić kompatybilność działań interdyscyplinarnych z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Trwała struktura koordynacji działań pozwoli na pełniejsze ograniczanie czynników ryzyka oraz szkód w tym zakresie.

Podstawy prawne Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Działania ujęte w ramach Programu realizowane będą przede wszystkim w oparciu o:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.).
2. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119).
3. Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.).
4. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).
5. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.).
6. Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685).
7. Ustawę z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1956).
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW. WNIOSKI.

Diagnoza problemów.

We wrześniu 2021 r. na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka przeprowadzono Diagnozę Problemów Społecznych. Celem raportu było przedstawienie problemów społecznych Miasta Ostrów Mazowiecka w opinii dorosłych mieszkańców miasta (grupa badawcza - 250 osób powyżej 18 roku życia; w tym 155 kobiet i 95 mężczyzn), dzieci i młodzieży szkolnej (grupa badawcza - 375 uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej oraz 259 uczniów klas VII-VIII) oraz sprzedawców alkoholu i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu (grupa badawcza - 50 osób o średniej wieku 43 lat). Łącznie w badaniu wzięło udział 934 osób.

Na podstawie ww. diagnozy i danych statystycznych uzyskanych od jednostek i instytucji działających na terenie miasta, wyszczególniono informacje dotyczące zagrożeń społecznych wśród mieszkańców miasta.

1. Zagrożenia społeczne wśród dorosłych mieszkańców miasta

1) Substancje psychoaktywne: nikotyna

Respondentów zapytano o wiek inicjacji nikotynowej. Okazuje się, że 68% badanych mieszkańców nigdy nie paliło papierosów, 28 % sięgnęło po nikotynę w wieku powyżej 18 r. życia, zaledwie 4% badanych zapaliło pierwszego papierosa przed 18 rokiem życia. Obecnie 70% badanych w ogóle nie używa wyrobów tytoniowych, zaś 18 % regularnie pali papierosy, a 4% e-papierosy.

2) Substancje psychoaktywne: narkotyki i tzw. „dopalacze”

Wyniki ankiet wśród dorosłych mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej wskazują, że na terenie naszego miasta nie występuje zagrożenie występowania zjawiska zażywania narkotyków i tzw. „dopalaczy”. W pytaniu dotyczącym znajomości osób zażywających narkotyki lub „dopalacze” w najbliższym środowisku, łącznie 88 % respondentów odpowiedziało, że nie zna w swoim otoczeniu osób przyjmujących środki odurzające. 100 % respondentów nie wie, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki i „dopalacze”.

2. Zagrożenia społeczne wśród dzieci i młodzieży szkolnej

Dzieci i młodzież szkolna ankietowani byli w zakresie problemów społecznych występujących w ich grupie wiekowej. Badano między innymi takie obszary tematyczne jak: zdrowie (jakość zdrowia i życia, postawy wobec środków psychoaktywnych, alkoholu, papierosów, dopalaczy, stres i przemoc), rodzina, szkoła.

Ta grupa wiekowa respondentów poddana została diagnozie w 2018 roku w ramach ogólnopolskiej kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł. Spośród czterech szkół podstawowych z terenu naszego miasta grupę badawczą stanowiły dzieci z klas V-VI w liczbie 218 uczniów i młodzież z klas VII-VIII w liczbie 179 uczniów.

1) Substancje psychoaktywne: nikotyna

Lokalne badania przeprowadzone w 2021 roku wskazują bardzo niski odsetek uczniów, którzy mieli kontakt z papierosami, jest to 4% uczniów klas IV-VI i 10% uczniów klas VII-VIII. Większość uczniów (63%) z Ostrowi Mazowieckiej, którzy mają za sobą inicjację nikotynową obecnie nie pali papierosów. Regularne palenie papierosów deklaruje spośród nich 4 % uczniów klas VII-VIII, zaś e-papierosów 6% uczniów klas IV-VI i 7% uczniów klas VII-VIII. Wynik ten wskazuje, że odsetek dzieci i młodzieży eksperymentujących bądź palących papierosy jest znikomy, aczkolwiek zastanawiające jest to, że 59 % uczniów klas młodszych i 51 % uczniów klas starszych zgadza się z przekonaniem, że palenie papierosów w ich szkole jest modne.

2) Substancje psychoaktywne: narkotyki i tzw. „dopalacze”

Lokalne wyniki badań z 2021 roku wskazują, że uczniowie ostrowskich szkół podstawowych nie przejawiają problemów związanych z przyjmowaniem narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych tzw. „dopalaczy”. Badania ostrowskiej młodzieży z 2018 roku wskazują, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy kontakt z narkotykami lub dopalaczami miało około 6% uczniów klas VII-VIII. Badania ankietowe z 2021 roku jednoznacznie pokazują skuteczność działań profilaktycznych, bowiem 99 % uczniów klas IV – VI i 98 % uczniów klas VII-VIII odpowiedziało, że nigdy nie próbowało narkotyków lub tzw. „dopalaczy”. Uczniowie, którzy odpowiedzieli twierdząco na pytanie dotyczące spróbowania narkotyków lub dopalaczy, w większości przypadków zrobili to jednorazowo. Substancje, które przyjmowały osoby deklarujące kontakt z narkotykami, to głównie marihuana, kokaina i met amfetamina. Kolejne wyniki badań dotyczące wiedzy na temat źródła pozyskiwania narkotyków oraz subiektywną ocenę dostępności narkotyków i dopalaczy są pozytywnym sygnałem, że w naszym mieście jest bardzo znikomy problem zażywania narkotyków i dopalaczy. 66 % uczniów klas młodszych i 64 % klas starszych, nie wie czy łatwo jest kupić narkotyki lub „dopalacze” oraz, 19 % uczniów klas młodszych i 10 % uczniów klas starszych uważa, że bardzo trudno pozyskać narkotyki i „dopalacze”.

Diagnoza pokazuje postawy i przekonania uczniów na temat różnych substancji psychoaktywnych. Znaczna część uczniów z klas IV- VI (45 %) i uczniów z klas VII-VIII (35%) uznaje za absolutnie niewłaściwe branie narkotyków przez ich rówieśników. Dość wysoki odsetek uczniów młodszych (58 %) i uczniów starszych (63 %) wie, że „dopalacze” są zdecydowanie lub równie szkodliwe, co narkotyki. Niestety część dzieci i młodzieży wydaje się nie mieć wystarczająco rzetelnej wiedzy. Przykładowo 9 % uczniów młodszych i 10 % uczniów starszych uważa, że branie narkotyków „z umiarem” nie skończy się uzależnieniem.

3. Dane pochodzące z badań ankietowych uzupełniono o dane statystyczne uzyskane od jednostek i instytucji działających na terenie miasta z lat 2017-2020.

- 1) **Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej** w Ostrowi Mazowieckiej przedstawił dane dotyczące liczby pacjentów Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradni Uzależnienia od Alkoholu dla dzieci i młodzieży.

Poradnia Uzależnień od Alkoholu dla dzieci i młodzieży działała do 31.03.2019 r., po tym terminie osoby niepełnoletnie zostały przyjęte do Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia												
	2017 r.			2018r.			do 31.03. 2019 r.			2020 r.		
Osoby niepełnoletnie	M	K	razem	M	K	razem	M	K	razem	M	K	razem
Uzależnione od alkoholu	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Uzależnione od narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych	9	2	11	9	3	12	4	1	5	0	0	0
Uzależnione jednocześnie od narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0	1
Współuzależnione	3	15	18	1	8	9	0	3	3	0	2	2
Razem	12	18	30	10	11	21	4	4	8	3	2	5
Wszyscy pacjenci (różne rozpoznania)	33			30			10			-		

Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia												
	2017 r.			2018r.			2019 r.			2020 r.		
Osoby pełnoletnie	M	K	razem	M	K	razem	M	K	razem	M	K	razem
Uzależnione od alkoholu	153	34	187	174	37	211	175	40	215	145	25	170
Uzależnione od substancji i alkoholu	15	5	20	19	5	24	15	4	19	7	4	11
Współuzależnione	1	50	51	0	57	57	1	78	79	6	100	106
Razem	169	89	258	193	99	292	191	122	313	158	129	287
Wszyscy pacjenci (różne rozpoznania)	302			304			332			318		

- 2) **Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna** w Ostrowi Mazowieckiej przedstawiła dane dotyczące liczby zgłoszonych podejrzeń zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi w latach 2017-2020

L.p.	Rok	Liczba zgłoszeń	Płeć	Wiek
1.	2017	6	4 mężczyzn 2 kobiety	16, 16, 17, 23 18, 28
2.	2018	1	kobieta	21
3.	2019	0	-	-
4.	do września 2020	4	4 mężczyzn	16, 22, 29, 30

- 3) **Komenda Powiatowa Policji** w Ostrowi Mazowieckiej przedstawiła dane statystyczne dotyczące przestępstw związanych z narkotykami i nowymi substancjami psychoaktywnymi w na terenie miasta w latach 2017 – 2020.

	2017	2018	2019	2020
Liczba przestępstw stwierdzonych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomani	51	45	79	50

Liczba postępowań wszczętych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	32	31	30	42
Ilość ujawnionych narkotyków i NSP	7 370,6 gr.	8 236,9 gr.	23 158,2 gr.	8 348,2 gr.
Rodzaj ujawnionych narkotyków i NSP	brak danych	brak danych	23 136,3 gr. marihuana, 13gr. mefedron, 7,8gr.amfetamina 1,1 gr. haszysz, 16 szt. konopii indyjskiej.	8 258,4 gr. marihuana, 46,2 gr amfetamina, 43,6 gr. mefedron, 7 szt. konopii indyjskich.

4) **Profilaktyka zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży** (źródło danych: szkoły podstawowe z terenu miasta, Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka)

	2017	2018	2019	2020
Liczba programów profilaktycznych realizowanych w szkołach	27	35	22	15
Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w szkolnych programach profilaktycznych	2 030	2 084	1 717	1 726
Kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym	15	15	15	0
Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (liczba dzieci)	113	165	154	70
Różnorodne formy aktywności połączone z realizacją programów profilaktycznych (prelekcje, pogadanki, warsztaty, spektakle, itp.) (liczba dzieci)	1 867	1 702	1 754	1 725
Liczba nauczycieli uczestniczących w szkoleniach/warsztatach w obrębie profilaktyki problemowej	39	191	173	70
Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach z programem socjoterapeutycznym (Miejska Świetlica Socjoterapeutyczna)	20	20	20	20

Wnioski.

Przeprowadzona diagnoza problemów społecznych, stanowiąca ocenę stanu potrzeb w społeczności lokalnej, wskazuje na następujące obszary problemów, które będą priorytetowe w podejmowanych działaniach prewencyjnych i naprawczych:

1) **Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży**

- **narkotyki i tzw. „dopalacze”** - brak właściwej wiedzy - 9 % uczniów młodszych i 10 % uczniów starszych uważa, że branie narkotyków „z umiarem” nie skończy się uzależnieniem,
- **papierosy i e-papierosy** - moda na palenie papierosów i e-papierosów - 59 % uczniów klas młodszych i 51 % uczniów klas starszych zgadza się z przekonaniem, że palenie papierosów w ich szkole jest modne.

2) Zagrożenia w środowisku dorosłych mieszkańców

- **narkotyki i tzw. „dopalacze”** - 12 % respondentów odpowiedziało, że zna przynajmniej jedną osobę, która zażywa narkotyki lub środki odurzające,

- **papierosy i e-papierosy** – wśród badanych respondentów, regularnie pali papierosy 18%, a e-papierosy 4%.

Z analizy danych wynika, że działania podejmowane zgodnie z Miejskim Programem Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Ostrów Mazowiecka powinny być realizowane ze szczególnym zwróceniem uwagi na konieczność różnorodnych poziomów wsparcia.

Dotychczasowe oddziaływania profilaktyczne w placówkach oświatowych wypadają bardzo korzystnie, na przestrzeni ostatnich kilku lat dzieci i młodzież uczestniczyła w różnorodnych oddziaływaniach profilaktycznych (szkolne programy profilaktyczne, rekomendowane programy profilaktyczne, kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznym i profilaktycznym, spektakle profilaktyczne, inne działania profilaktyczne – wychowawcze dostosowane do problemów lokalnych). Istotą oddziaływań profilaktycznych jest nadal kształtowanie postaw prozdrowotnych oraz motywowanie do zmiany, polegającej na wycofaniu się z problemu (rezygnacja z zachowań ryzykownych).

Największą skuteczność profilaktyczną przyniosły działania aktywizujące dzieci, młodzież i ich rodziców oraz nauczycieli. Dają one szansę zmiany postaw u relatywnie dużych grup osób – co znacznie osłabia czynniki ryzyka. Tuż przed pandemią wskazania wychowawcze od Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), kierunkowały profilaktykę na podnoszenie kultury społecznej w kontekście dbania o zdrowie od najmłodszych lat. Wybuch pandemii potwierdził konieczność tych działań nie tylko w wymiarze epidemiologicznym. Utrwalanie wartości zdrowego stylu życia, połączone z kształtowaniem czynników chroniących stanowi aktualnie najkorzystniejszy wyznacznik działań w obszarze profilaktyki.

Kontynuowanie dotychczasowych działań w kontekście dbałości o zdrowie we wszystkich sferach funkcjonowania powinna być uzupełniana o strategie profilaktyczne odnoszące się do już występujących problemów (ograniczanie używania substancji psychoaktywnych) i związanych z tym problemów zdrowotnych i społecznych.

Profilaktyka, jako oferta wzbogacająca wychowanie oraz edukację dzieci i młodzieży, wymaga podjęcia działań ukierunkowanych nie tylko na zapobieganie szkodom, ale przede wszystkim na promowanie zdrowia rozumianego całościowo, które obejmują sfery: fizyczną, emocjonalną, intelektualną społeczną i duchową. Jednym z elementów procesu przeciwdziałania narkomanii jest również profilaktyka prowadzona w środowisku lokalnym, której celem jest ograniczenie używania narkotyków oraz nowych substancji psychoaktywnych (tzw. "dopalaczy") i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.

III. ZASOBY

1. Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Komenda Powiatowa Policji.
4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
5. Szkoły podstawowe.
6. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.
7. Miejska Świetlica Socjoterapeutyczna.
8. Grupy wsparcia AA.
9. Straż Miejska.
10. Organizacje pozarządowe, kluby abstynenckie i inne instytucje zajmujące się działalnością profilaktyczną i naprawczą.
11. Parafie.
12. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.

13. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
14. Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia (dla dorosłych i dzieci).
15. Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowi Mazowieckiej.

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Ograniczenie używania narkotyków, środków odurzających, papierosów i e-papierosów oraz nowych substancji psychoaktywnych (tzw. dopalaczy) i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.

Cele szczegółowe:

- 1) Podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, na temat zagrożeń i problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych oraz możliwości zapobiegania zjawisku.
- 2) Ograniczenie używania narkotyków, środków odurzających i zastępczych (tzw. dopalaczy) w tym papierosów i e-papierosów oraz związanych z tym konsekwencji wśród dzieci i młodzieży.
- 3) Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych, narkotyków, środków odurzających i zastępczych.
- 4) Ograniczenie dostępności narkotyków, środków odurzających i zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych dla mieszkańców, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
- 5) Zwiększenie oferty pomocy rodzinom i osobom dotkniętym problemem używania narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych (tzw. dopalaczy).

V. OBSZARY, DZIAŁANIA, WSKAŹNIKI ORAZ ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU

Obszar 1. Profilaktyka, informacja i edukacja

Adresaci:

Społeczność lokalna, rodziny, dzieci i młodzież szkolna, pracownicy oświaty, pracownicy służb społecznych.

Działania:

- 1) promowanie i organizowanie różnorodnych form edukacji profilaktyki uniwersalnej w zakresie zapobiegania narkomanii (psychoedukacja, warsztaty, konkursy, spektakle, zajęcia pozaszkolne, itp.),
- 2) prowadzenie działań edukacyjno-profilaktycznych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania narkotyków, środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych,
- 3) szkolenie różnych grup zawodowych w zakresie tematyki uzależnień od narkotyków, środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych,
- 4) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od narkotyków, środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin,
- 5) zakup i dostarczanie do szkół literatury i innych materiałów edukacyjno – informacyjnych, dotyczących problematyki uzależnień m.in. ulotek, broszur, plakatów i czasopism,
- 6) poszerzanie i doskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki uwzględniających czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,

- 7) prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych i tzw. „dopalaczy” oraz umiejętności podejmowania interwencji profilaktycznej,
- 8) poszerzenie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży,
- 9) prowadzenie działań edukacyjno-profilaktycznych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych, papierosów i e-papierosów.

Realizatorzy:

- 1) Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka,
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 3) Miejska Świetlica Socjoterapeutyczna,
- 4) Psycholodzy, pedagodzy, kadra pedagogiczna szkół i przedszkoli miejskich,
- 5) Organizacje pozarządowe i inne instytucje zajmujące się działalnością profilaktyczną i naprawczą,
- 6) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 7) Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowi Mazowieckiej,
- 8) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia (dla dorosłych i dzieci).

Terminy:

Zadania ciągle prowadzone od stycznia 2022 roku do grudnia 2024 roku.

Kontrola i nadzór:

Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji celów:

- 1) liczba działań edukacyjnych, w tym kampanii informacyjno-edukacyjnych na temat zagrożeń i problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych,
- 2) liczba programów profilaktyki uniwersalnej i selektywnej realizowanych na terenie szkół o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności,
- 3) liczba osób (dzieci, rodziców i nauczycieli) objętych programami profilaktyki uniwersalnej i selektywnej,
- 4) liczba zakupionych publikacji i materiałów edukacyjnych w ramach działań edukacyjno – informacyjnych,
- 5) liczba szkoleń dotyczących problematyki uzależnień organizowanych dla różnych grup zawodowych oraz liczba osób uczestniczących w tych szkoleniach.

Obszar 2. Udzielanie pomocy psychospołecznej, prawnej i terapeutycznej rodzinom dotkniętym uzależnieniem. Ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Adresaci:

Osoby uzależnione i osoby zagrożone uzależnieniem od narkotyków, środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych oraz rodziny, w których występuje problem uzależnień.

Działania:

- 1) udzielanie pomocy psychospołecznej, prawnej i terapeutycznej osobom uzależnionym od środków odurzających, psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz członkom ich rodzin,

- 2) udostępnianie informacji o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin,
- 3) wspieranie procesu utrzymywania abstynencji przez osoby uzależnione i motywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego,
- 4) zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych od substancji psychoaktywnych,
- 5) wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych,
- 6) wspomaganie realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej w placówkach przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka np. w świetlicy socjoterapeutycznej,
- 7) zwiększenie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych lub zwiększenie dostępności do istniejących form wsparcia.

Realizatorzy:

- 1) Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka,
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 4) Miejska Świetlica Socjoterapeutyczna,
- 5) psycholodzy, pedagodzy, kadra pedagogiczna szkół i przedszkoli miejskich,
- 6) grupy samopomocowe,
- 7) organizacje pozarządowe, organizacje kościelne i inne instytucje zajmujące się działalnością związaną z rozwiązywaniem problemów uzależnień,
- 8) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia (dla dorosłych i dzieci),
- 9) Powiatowy Urząd Pracy,
- 10) Punkt Konsultacyjny.

Termin realizacji:

Zadania ciągle prowadzone od stycznia 2022 roku do grudnia 2024 roku.

Kontrola i nadzór:

Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji celów:

- 1) liczba dzieci uczestniczących w zajęciach prowadzonych w Miejskiej Świetlicy Socjoterapeutycznej,
- 2) liczba wspieranych programów,
- 3) liczba osób objętych programami rehabilitacji, redukcji szkód i reintegracji społecznej,
- 4) liczba udzielonych porad terapeutycznych, prawnych i psychologicznych w Punkcie Konsultacyjnym,
- 5) liczba osób korzystających z pomocy Punktu konsultacyjnego.

Obszar 3: Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz wspomaganie działań służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Adresaci:

Społeczność lokalna, pracownicy oświaty, pracownicy służby zdrowia, pracownicy służb społecznych, przedstawiciele służb mundurowych, instytucje i organizacje pozarządowe realizujące działania w zakresie pomocy osobom uzależnionym i rodzinom z problemem uzależnień od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

Działania:

- 1) współpraca z przedstawicielami administracji rządowej, w tym z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowym Biurem Przeciwdziałania Narkomanii oraz przedstawicielami samorządu wojewódzkiego w zakresie realizacji programów edukacyjno – profilaktycznych, szkoleń i monitorowania problemów,
- 2) udział w szkoleniach, konferencjach oraz projektach krajowych dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom,
- 3) współpraca z przedstawicielami organizacji pozarządowych i kościelnych, z funkcjonariuszami KPP i Straży Miejskiej,
- 4) współpraca z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, z placówkami służby zdrowia, poradnią leczenia uzależnień,
- 5) wspomaganie działań instytucji i organizacji pozarządowych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień,
- 6) dofinansowanie stowarzyszeniom, organizacjom pozarządowym, organizacjom kościelnym i instytucjom, działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień od narkotyków i substancji psychoaktywnych,
- 7) zbieranie, gromadzenie, wymiana informacji i dokumentacji w zakresie przeciwdziałania narkomanii, objętych badaniami statystycznymi statystyki publicznej, oraz opracowywanie i przetwarzanie zebranych danych.

Realizatorzy:

- 1) Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka,
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 4) psychologowie, pedagodzy, kadra pedagogiczna szkół i przedszkoli miejskich,
- 5) grupy samopomocowe,
- 6) organizacje pozarządowe i inne instytucje zajmujące się działalnością związaną z rozwiązywaniem problemów uzależnień,
- 7) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia (dla dorosłych i dzieci),
- 8) Punkt Konsultacyjny,
- 9) Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowi Mazowieckiej,
- 10) Komenda Powiatowa Policji,
- 11) Straż Miejska.

Termin realizacji:

Zadania ciągle prowadzone od stycznia 2022 roku do grudnia 2024 roku.

Kontrola i nadzór:

Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji celu:

- 1) liczba szkoleń, konferencji dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom,
- 2) liczba osób uczestniczących w tych szkoleniach, konferencjach,
- 3) liczba instytucji, organizacji, z którymi współpracowano,
- 4) liczba instytucji, organizacji, które otrzymały wsparcie finansowe,
- 5) liczba sporządzonych sprawozdań, raportów.

VII. MONITORING, WARUNKI REALIZACJI I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii będzie monitorowany corocznie poprzez zbieranie wskaźników, pozyskanych z analiz sprawozdań, raportów instytucji/organizacji zaangażowanych w prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania narkomanii dla Miasta Ostrow Mazowiecka.

2. Cele i działania ujęte w Programie będą realizowane w sposób ciągły, zatem nie przyporządkowuje się działań do poszczególnych lat jego obowiązywania. Program ma charakter otwarty i może być wzbogacony o nowe treści zgodnie z aktualnymi problemami, czy zmianami legislacyjnymi zachodzącymi w czasie jego obowiązywania.

3. Zgodnie z zapisami art. 18² pkt 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) źródłem finansowania zadań ujętych w Programie są dochody pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

4. Zadania w ramach niniejszego Programu mogą być również finansowane poprzez zwiększenie środków pozostających w dyspozycji Miasta, z dotacji celowych Wojewody oraz ze środków zewnętrznych.

5. Koordynację przedsięwzięć związanych z realizacją zadań zawartych w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2024 prowadzi Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej Urzędu Miasta w Ostrowi Mazowieckiej.

6. Raport z wykonania, w danym roku, zadań Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji przedkłada się Radzie Miasta Ostrow Mazowiecka w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.